

1-Mavzu: Ta'limda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari.

Reja:

- 1.Axborotlashgan jamiyat va axborot madaniyati.
- 2.Fanning maqsad va vazifalari.
- 3.Axborotlarni kodlash
- 4.Axborot tizimi va texnologiyalari
- 5.Axborot -kommunikatsion texnologiyalarni O'zbekistonda joriy etish.

Tayanch iboralar:

Informatika, Axborotlashgan jamiyat, Axborot madaniyati, axborot, ma'lumotlar, iqtisodiy axborot, axborotni olish usullari, axborotni qayta ishlash usullari, axborot - tadqiqot ob'yekti, ma'lumotnomma axborot, tavsiyanoma axborot, Axborotlarni kodlash, axborotni taqdim etish usullari.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) ta'lim manzarasini o'zgartirib, biz o'qitish va o'rganish uslubimizni tubdan o'zgartirdi. Raqamli sinflardan tortib onlayn manbalargacha AKT kirish, ishtirok etish va shaxsiylashtirilgan o'rganish tajribasini rag'batlantirishning muhim tarkibiy qismiga aylandi.

O'qitish va o'rganishni kuchaytirish

Interfaol darslar

AKT o'qituvchilarga o'quvchilarni o'ziga jalg etadigan va murakkab mavzularni chuqurroq anglaydigan dinamik, interfaol darslarni yaratishga imkon beradi.

Birgalikda o'rganish

Raqamli vositalar uzlusiz hamkorlikni osonlashtiradi, bu esa talabalarga real vaqt rejimida birgalikda ishlash, fikr almashish va bir-biridan o'rganish imkonini beradi.

Shaxsiylashtirilgan ko'rsatma

AKT o'qituvchilarga shaxsiy fikr-mulohazalar va yordam ko'rsatish, o'quv tajribasini har bir talabaning o'ziga xos ehtiyojlariga moslashtirish imkonini beradi.

Ta'lim olish imkoniyatini yaxshilash

Raqamli bo'linishni bartaraf etish

Turli xil ijtimoiy-iqtisodiy muhitdagi talabalar uchun teng imkoniyatlarni ta'minlash, arzon internet va raqamli qurilmalar bilan ta'minlash uchun AKTdan foydalanish.

Masofaviy va masofaviy ta'lim

Jismoniy cheklovlardan tashqarida, ayniqsa kam ta'minlangan yoki uzoq hududlarda o'rganish imkonini berish uchun onlayn platformalar va virtual sinf xonalaridan foydalanish.

Inklyuziv ta'lim muhitlari

Maxsus ehtiyojli talabalarni qo'llab-quvvatlash uchun yordamchi texnologiyalarni qo'llash, ularga raqamli sinfda faol ishtirok etish va rivojlanish imkoniyatini berish.

Hamkorlikda o'rganishni rivojlantirish

AKT talabalarga samarali hamkorlik qilish, bilim almashish va loyihalar ustida birgalikda ishlash imkonini beradi. Onlayn muhokama forumlari, fayl almashish platformalari va real vaqtda hamkorlik vositalari joylashuvdan qat'i nazar, uzluksiz jamoaviy ishlash imkonini beradi. Birgalikda o'rganish tanqidiy fikrlash, muloqot va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi - zamonaviy ishchi kuchida muvaffaqiyatga erishish uchun.

Shaxsiylashtirilgan va moslashuvchan ta'limgan

Moslashuvchan ta'limgan o'quv dasturi

Moslashuvchan ta'limgan platformalari o'quvchilar taraqqiyotini tahlil qiladi va tarkibni individual ehtiyojlariga moslashtirish uchun moslashtiradi, bu esa har bir o'quvchining shaxsiylashtirilgan ta'limgan tajribasini olishini ta'minlaydi.

Haqiqiy vaqtida fikr-mulohaza

Intellektual tizimlar zudlik bilan fikr-mulohazalarini taqdim etadi, bu esa talabalarga bilimdagi kamchiliklarni yuzaga kelganda aniqlash va bartaraf etish imkonini beradi, bu esa chuqurroq tushunishga yordam beradi.

Moslashuvchan pacing

Moslashuvchan ta'limgan o'quvchilarga turli xil o'rganish uslublari va tezligini optimal jalb qilish uchun moslashtirgan holda, o'z tezligida material bo'yicha taraqqiyotga imkon beradi.

Raqamli savodxonlikni rivojlantirish

Ta'limga AKT integratsiyasi raqamli savodxonlikni rivojlantiradi, talabalarga raqamli landshaftda harakat qilish imkoniyatini beradi. Interfaol darslar, onlayn tadqiqotlar va kodlash ustaxonalari texnologiyaga asoslangan dunyo uchun 21-asrning muhim ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Raqamli vositalarni qo'llash orqali talabalar raqamli fuqarolik, ommaviy axborot vositalarida ravonlik va hisoblash tafakkurini rivojlantiradilar - bu axborot asrida muvaffaqiyat uchun juda muhimdir.

Ma'muriy vazifalarni soddalashtirish

Raqamli asboblar

Ma'muriy faoliyatni soddalashtirish va samaradorlikni oshirish uchun onlayn kalendarlarni, rejalashtirish va vazifalarni boshqarish tizimlarini joriy qiling.

Ma'lumotlarga asoslangan qarorlar

Ma'muriy jarayonlarni kuzatish va optimallashtirish, takomillashtirish sohalarini aniqlash va ma'lumotlar asosida qarorlar qabul qilish uchun ma'lumotlar tahlilidan foydalaning.

Jarayonlarni avtomatlashtirish

Vaqtni tejash va xatolarni kamaytirish uchun davomatni kuzatish, baho hisoboti va inventarni boshqarish kabi takrorlanuvchi ma'muriy vazifalarni avtomatlashtiring.

Qiyinchiliklar va to'siqlar

Foydalanish imkoniyati muammolari AKT resurslari va vositalaridan barcha talabalar, shu jumladan, nogironlar yoki kam ta'minlangan jamoalardagi talabalar uchun teng foydalanishni ta'minlash doimiy muammodir.

Raqamli bo'linish Turli ijtimoiy-iqtisodiy guruhlar o'rtaсидаги texnologiya va raqamli ko'nikmalarga kirishdagi tafovut AKTning ta'limga samarali integratsiyalashuviga to'siqlar yaratishi mumkin.

O'qituvchilar tayyorlash O'qituvchilarga o'z ta'lim amaliyotlarida AKTdan samarali foydalanishga yordam berish uchun keng qamrovli va doimiy treninglar o'tkazish muhim to'siq bo'lib qolmoqda.

Texnik cheklovlar Eskirgan apparat, ishonchsiz internet ulanishi va yetarli texnik yordam ta'limga muassasalarida AKTni muvaffaqiyatli joriy etishga to'sqinlik qilishi mumkin.

Samarali amalga oshirish uchun strategiyalar

1

Manfaatdor tomonlarning ishtiroki

Barcha manfaatdor tomonlarni - o'qituvchilar, talabalar, ma'murlar va hamjamiyatni AKT bo'yicha tashabbuslarni rejalashtirish va amalga oshirishga jalb qilish.

2

Kasbiy rivojlanish

O'qituvchilarni texnologiyani samarali integratsiyalash ko'nikmalar bilan jihozlash uchun har tomonlama trening va doimiy yordam ko'rsatish.

3

Infratuzilmaga investitsiyalar

Raqamli tajribalarni uzliksiz ta'minlash uchun ishonchli internet ulanishini, etarli qurilmalarni va yaxshi ta'mirlangan texnologik infratuzilmani ta'minlang.

Ta'limga AKTni muvaffaqiyatli joriy etish yaxlit, strategik yondashuvni talab qiladi. Bu manfaatdor tomonlarni faol jalb etish, mustahkam kasbiy rivojlanish dasturlariga sarmoya kiritish va ta'lim muassasalarida mustahkam texnologik poydevor yaratishni o'z ichiga oladi. Faqatgina ushbu asosiy elementlarga murojaat qilish orgali AKT ning transformatsion salohiyatini to'liq ro'yobga chiqarish mumkin.

Xulosa: Ta'limda AKTning kelajagi

Texnologiyaning rivojlanishi davom etar ekan, axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining (AKT) ta'limdagi roli tobora muhim ahamiyat kasb etadi. O'qituvchilar va siyosatchilar barcha talabalar uchun yanada qiziqarli, shaxsiylashtirilgan va qulay ta'lif tajribalarini yaratish uchun rivojlanayotgan texnologiyalarning kuchidan foydalanish uchun birgalikda ishlashi kerak.

Takrorlash uchun avollar

1. Axborotlashgan jamiyat deganda nimani tushunasiz?
2. Axborot madaniyati deganda nimani tushunasiz?
3. Axborot qanday sifatlarga ega?
4. Axborot ma'lumotdan qanday farqlanadi?
5. “Informatika” fanining ta'rifini bering.
6. Fundamental fan sohasi sifatida informatikaning o'rni nimadan iborat?
7. Amaliy fan sohasi sifatida informatikaning o'rni nimadan iborat?
8. Respublikamizda axborotlashtirish va axborot-kommunikatsion texnologiyalarni qo'llash bo'yicha qanday me'yoriy hujjatlar qabul qilingan?

**ETIBORINGIZ UCHUN
RAHMAT**